БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-Өлгий аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БӨА-2023/161/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2023 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Х.Манаргүл Утас: 95429524 Цахим хаяг: manargulx@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА .... **Error! Bookmark not defined.**

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН .... **Error! Bookmark not defined.**

4.1 Ерөнхий зүйл .... **Error! Bookmark not defined.**

4.2 Материаллаг байдал .... **Error! Bookmark not defined.**

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт .... **Error! Bookmark not defined.**

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт .... **Error! Bookmark not defined.**

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .... **Error! Bookmark not defined.**

4.5.1 Завсрын аудитын талаар .... **Error! Bookmark not defined.**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .... **Error! Bookmark not defined.**

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ .... **Error! Bookmark not defined.**

5.1 Төлбөрийн акт .... **Error! Bookmark not defined.**

5.2 Албан шаардлага .... **Error! Bookmark not defined.**

5.3 Зөвлөмж .... **Error! Bookmark not defined.**

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ .... **Error! Bookmark not defined.**

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН СТАНДАРТ
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА
Х.ТИЛЕГЕН ТАНАА

2023.02.24 № 216
танай ____________-ны № ______________-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Өлгий аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

2022 оны санхүүгийн тайлантай холбоотой онцлог асуудал байхгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр анхаарал татах асуудал гараагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эцсийн үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**2,121,300.00**	**1,907,095.00**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	836,500.00	-
311	**Кассанд байгаа бэлэн мөнгө**	836,500.00	-
31110	Төгрөг	836,500.00	-
33	**АВЛАГА**	1,129,800.00	708,100.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	405,000.00	-
335	**Бусад авлага**	724,800.00	708,100.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	724,800.00	708,100.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	155,000.00	1,198,995.00
351	**Түүхий эд материал**	-	95,700.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	95,700.00
354	**Хангамжийн материал**	155,000.00	1,103,295.00
35410	Бичиг хэргийн материал	-	258,295.00
35420	Аж ахуйн материал	155,000.00	845,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**69,308,307.43**	**138,605,217.30**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	69,308,307.43	138,605,217.30
392	**Биет хөрөнгө**	55,844,307.43	125,141,217.30
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	26,779,101.94	26,779,101.94
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,338,776.20)	(2,843,441.60)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	20,000,000.00	20,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,000,000.12)	(8,000,000.16)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	56,916,769.00	123,006,249.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(48,603,670.57)	(54,993,845.77)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	18,986,306.00	35,873,406.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,895,422.62)	(14,680,252.11)
393	**Биет бус хөрөнгө**	13,464,000.00	13,464,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	13,464,000.00	13,464,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**71,429,607.43**	**140,512,312.30**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**71,429,607.43**	**140,512,312.30**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	71,429,607.43	140,512,312.30
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	45,813,171.00	45,813,171.00
51101	Өмч: - төрийн	45,813,171.00	45,813,171.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	(17,520,607.95)	51,562,096.92
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(28,894,253.12)	(17,520,607.95)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	11,373,645.17	69,082,704.87
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	43,137,044.38	43,137,044.38
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**71,429,607.43**	**140,512,312.30**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**219,132,675.00**	**292,933,583.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**50,023,275.00**	**125,389,383.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	50,023,275.00	125,389,383.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	50,023,275.00	125,389,383.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,023,275.00	53,714,803.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	4,005,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	67,669,580.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**169,109,400.00**	**167,544,200.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	166,109,400.00	167,544,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	166,109,400.00	167,544,200.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	3,000,000.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,000,000.00	-
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**207,759,029.83**	**223,850,878.13**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**207,759,029.83**	**223,850,878.13**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	197,244,229.83	216,765,147.85
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	129,100,899.00	133,534,043.72
210101	Үндсэн цалин	102,398,100.00	103,085,243.72
210102	Нэмэгдэл	21,480,823.96	26,290,800.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,221,975.04	4,158,000.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	17,191,000.00	16,641,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	12,578,900.00	11,316,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,153,000.00	1,331,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	922,400.00	1,065,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	230,600.00	266,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,306,100.00	2,662,700.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	18,000,000.00	20,000,000.00
210304	Байрны түрээс	18,000,000.00	20,000,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	7,113,050.00	8,891,100.00
210401	Бичиг хэрэг	1,250,750.00	801,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,166,500.00	4,417,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,905,800.00	2,339,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,000.00	160,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	730,000.00	1,172,600.00
2105	**Нормативт зардал**	1,620,000.00	1,101,200.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,620,000.00	1,101,200.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	4,420,000.00	2,681,000.00

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	730,000.00	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,220,000.00	1,642,000.00
210604	Урсгал засвар	1,470,000.00	1,039,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	5,896,400.00	10,000,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,896,400.00	10,000,500.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	818,700.00	884,192.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	105,600.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	132,000.00	69,060.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	43,800.00	93,040.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	16,500.00	16,500.00
210807	Газрын төлбөр	80,800.00	129,392.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	6,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	440,000.00	570,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	13,084,180.83	23,031,412.13
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,184,677.47	3,508,337.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,278,550.00	5,843,405.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	5,620,953.36	13,679,670.13
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	10,514,800.00	7,085,730.28
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	1,604,000.00	409,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	944,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	660,000.00	409,200.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	8,910,800.00	6,676,530.28
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,910,800.00	6,676,530.28
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	11,373,645.17	69,082,704.87
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	11,373,645.17	69,082,704.87

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**219,132,675.00**	**225,264,003.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**50,023,275.00**	**57,719,803.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	50,023,275.00	57,719,803.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	50,023,275.00	57,719,803.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,023,275.00	53,714,803.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		4,005,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**169,109,400.00**	**167,544,200.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	166,109,400.00	167,544,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	166,109,400.00	167,544,200.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	3,000,000.00	-

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,000,000.00	-
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**203,183,500.00**	**210,793,503.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**203,183,500.00**	**210,793,503.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**192,668,700.00**	**203,707,772.72**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	129,106,000.00	133,129,043.72
210101	Үндсэн цалин	102,403,100.00	102,680,243.72
210102	Нэмэгдэл	23,089,400.00	26,290,800.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,613,500.00	4,158,000.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	17,191,000.00	16,641,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	12,578,900.00	11,316,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,153,000.00	1,331,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	922,400.00	1,065,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	230,600.00	266,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,306,100.00	2,662,700.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	18,000,000.00	20,000,000.00
210304	Байрны түрээс	18,000,000.00	20,000,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	7,131,600.00	8,854,800.00
210401	Бичиг хэрэг	1,291,300.00	765,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,044,500.00	4,417,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,905,800.00	2,339,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,000.00	160,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	830,000.00	1,172,600.00
2105	**Нормативт зардал**	1,620,000.00	1,101,200.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,620,000.00	1,101,200.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	4,420,000.00	3,261,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	900,000.00	580,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,220,000.00	1,642,000.00
210604	Урсгал засвар	1,300,000.00	1,039,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	5,896,400.00	10,000,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,896,400.00	10,000,500.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	818,700.00	979,892.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	105,600.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	132,000.00	112,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	43,800.00	50,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	16,500.00	16,500.00
210807	Газрын төлбөр	80,800.00	129,392.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	440,000.00	6,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	-	665,900.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	8,485,000.00	9,739,637.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,935,000.00	3,687,737.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,550,000.00	6,051,900.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**10,514,800.00**	**7,085,730.28**

2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	1,604,000.00	409,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	944,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	660,000.00	409,200.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	8,910,800.00	6,676,530.28
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,910,800.00	6,676,530.28
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**15,949,175.00**	**14,470,500.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**15,112,675.00**	**15,307,000.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**15,112,675.00**	**15,307,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	15,112,675.00	15,307,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	15,112,675.00	15,307,000.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(15,112,675.00)**	**(15,307,000.00)**
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	836,500.00	(836,500.00)
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		836,500.00
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	836,500.00	

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**45,813,171.00**	**43,137,044.38**	**(17,520,607.95)**	71,429,607.43
D01	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**45,813,171.00**	**43,137,044.38**	**(17,520,607.95)**	71,429,607.43
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**45,813,171.00**	**43,137,044.38**	**(17,520,607.95)**	71,429,607.43
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	69,082,704.87	69,082,704.87
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**45,813,171.00**	**43,137,044.38**	**51,562,096.92**	140,512,312.30

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	214,593,700.00	215,418,972.72
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	214,593,700.00	215,418,972.72
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	214,184,500.00	215,009,772.72

2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	133,132,600.00	133,129,043.72
210101	Үндсэн цалин	102,683,800.00	98,650,570.90
210102	Нэмэгдэл	26,290,800.00	25,630,472.82
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,158,000.00	4,158,000.00
210104	Урамшуулал		4,690,000.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	16,641,700.00	16,641,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,316,300.00	11,316,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,331,300.00	1,331,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,065,100.00	1,065,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	266,300.00	266,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,662,700.00	2,662,700.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	20,000,400.00	20,000,000.00
210304	Байрны түрээс	20,000,400.00	20,000,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	8,854,800.00	8,854,800.00
210401	Бичиг хэрэг	765,500.00	765,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,417,400.00	4,417,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,339,300.00	2,339,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	160,000.00	160,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,172,600.00	1,172,600.00
2105	**Нормативт зардал**	1,101,200.00	1,101,200.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,101,200.00	1,101,200.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	18,568,000.00	18,568,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,887,000.00	15,887,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,642,000.00	1,642,000.00
210604	Урсгал засвар	1,039,000.00	1,039,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	8,974,000.00	9,810,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,974,000.00	9,810,500.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	979,900.00	979,892.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	112,100.00	112,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	50,000.00	50,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	16,500.00	16,500.00
210807	Газрын төлбөр	129,400.00	129,392.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	6,000.00	6,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	665,900.00	665,900.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	5,931,900.00	5,924,637.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,603,200.00	3,595,937.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,328,700.00	2,328,700.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	409,200.00	409,200.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	409,200.00	409,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	409,200.00	409,200.00
13	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	214,593,700.00	214,582,472.72
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	167,544,200.00	165,875,772.72

131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	167,544,200.00	165,875,772.72
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	47,049,500.00	48,706,700.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	47,049,500.00	48,706,700.00
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		836,500.00
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	13.00	12.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	7.00	4.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	3.00	5.00
620004	Гэрээт ажилтан	2.00	2.00
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**13.00**	**12.00**
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	5.00	4.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6.00	6.00
650010	Гэрээт ажилтан	2.00	2.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**18,573,575.00**	**4,005,000.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**18,573,575.00**	**4,005,000.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	18,573,575.00	4,005,000.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	3,802,000.00	-
210101	Үндсэн цалин	3,802,000.00	-
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	375,000.00	-
210201	Тэтгэврийн даатгал	375,000.00	-
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	11,323,775.00	-
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,024,000.00	-
210602	Тавилга	7,299,775.00	-
2107	**Томилолт, зочны зардал**	425,000.00	190,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	425,000.00	190,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	72,800.00	-
210807	Газрын төлбөр	72,800.00	-
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	2,575,000.00	3,815,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,575,000.00	91,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		3,723,200.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	18,573,575.00	4,005,000.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	18,573,575.00	4,005,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,000,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,573,575.00	4,005,000.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**		

	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баян-Өлгий аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн зорилго нь: “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Монгол улсын Засгийн 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Стандартчилал, хэмжил зүй, тохирлын үнэлгээний чиглэлээр гарсан бодлого, хөтөлбөр, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах, зохицуулах, тогтолцоог бэхжүүлэх, бүтээгдхүүн, үйлчилгээ болон хэмжих хэрэгслэлийн баталгаажуулалт, шалгалт тохируулга хийх чиг үүрэг бүхий байгууллага байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Баян-Өлгий аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтэс нь үйл ажиллагаандаа Хэмжил зүйн тухай хууль, Стандартчилал техникийн зохицуулалт тохиролын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хууль, Төсвийн тухай, Төрийн албаны тухай, Хөдөлмөрийн тухай, Шилэн дансны тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжуудыг мөрдөж ажилласан байна.

Тус байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтэс нь НББ-ийн бодлогын баримт бичгийг Стандарт хэмжил зүйн газраас шинээр боловсруулж байгаа юм байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 69.3 сая төгрөгөөр буюу 96.8 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	836.5	-	(836.5)
Авлага	1,129.8	708.1	(421.7)
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	155.0	1,199.0	1,044.0
Үндсэн хөрөнгө	69,308.3	138,605.2	69,296.9
Нийт хөрөнгө	**71,429.6**	**140,512.3**	**69,082.7**
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	71,429.6	140,512.3	69,082.7
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**71,429.6**	**140,512.3**	**69,082.7**

Дээрх хүснэгтээс харахад дараах данснуудад нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна. Мөнгөн хөрөнгийн данс оны эхэнд 0.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан ба оны эцэст үлдэгдэлгүй гарсан.

Авлагын дансны үлдэгдэл оны эцэст 0.7 сая төгрөг болж 0.4 сая төгрөгөөр буурсан нь баталгаажуулалтын үйлчилгээний хөлсийн авлагыг барагдуулсантай холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 1.2 сая төгрөг болж 1.0 сая төгрөгөөр өссөн. Төсвийн хөрөнгөөр 19.1 сая төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, 18.1 сая төгрөгийг үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 219.1 сая төгрөг болж 83.0 сая төгрөгөөр өссөн нь 15.3 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч, Стандарт хэмжил зүйн газраас 32.7 сая төгрөгийн машин тоног төхөөрөм, аймгийн ОНХС-гийн хөрөнгөөс 35.0 сая төгрөгийн машин, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил бүгд 67.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсантай холбоотой байна.

Тайлант онд 69.1 сая төгрөгийн үр дүнтэй ажилласантай холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс 69.1 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр 220.8 сая, нийт зарлагыг 220.8 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас эд хогшил, урсгал засварын зардалд 14.4 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардал 2.7 сая, хангамж бараа материалын зардлыг 1.6 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 0.5 сая тус тус нэмэгдэж цалин, НДШимтгэлийн зардал 16.6 сая, норматив зардал 0.9 сая, томилолт, зочны зардал 4.6 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 0.4, сая, урсгал шилжүүлэг 2.9 сая төгрөгөөр тус тус бууруулж, нийт зардлыг 214.6 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны анх батлагдсан төсөв 196.9 сая төгрөг ба тодотгосон төсөв 214.6 сая төгрөг байна. Тодотгосон төсөв нь анх баталсанаас 17.7 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх Стандартчилал, хэмжил зүй гэсэн 1 хөтөлбөрийн 2 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 167.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 47.1 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос бүгд 214.6 сая төгрөгийг санхүүжүүлэхээр тусгасан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 167.5 сая, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос сая 53.7 бүгд 221.3 сая төгрөгийн санхүүжилтийн эх үүсвэр бүрдүүлж, гүйцэтгэл 100 хувьтай байна.

Улсын төсвийн санхүүжилтээс 1.6 сая төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 5.0 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 100.0 хувь байгаа нь харилцахын оны эхний үлдэгдлийг зарцуулсантай холбоотой байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийг зардлын зүйл ангиар авч үзвэл цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардал 133.1 сая, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардал 16.6 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 20.0 сая, хангамж, бараа материалын зардал 8.9 сая, нормативт зардал 1.1 сая, эд хогшил, урсгал засварын зардал 18.6 сая, томилолт, зочны зардал 9.8 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 1.0 сая, бусад бараа үйлчилгээний зардал 5.9 сая, урсгал шилжүүлэг 0.4 сая бүгд 215.4 сая төгрөг байна.

Нийт төсвийн зарлагын 61.8 хувийг цалингийн зардал, 7.7 хувийг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, 9.3 хувийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, 4.1 хувийг хангамж, бараа материалын зардал, 8.6 хувийг эд хогшил, урсгал засварын зардал, 4.5 хувийг томилолт, зочны зардал, 4.0 хувийг бусад зардал эзэлж байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	214,184,500.0	214,173,272.7	(11,227.3)	100%
2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	409,200.0	409,200.0	-	100%
	Дүн	**214,593,700.0**	**214,582,472.7**	**(11,227.3)**	100%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд аймгийн ЗДТГазар болон бусад байгууллагуудаас сургалтын төлбөрт бүгд 4.0 сая төгрөгийг нэмэлт санхүүжилтээр хүлээн авч зориулалтын дагуу зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Баян-Өлгий аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтэс нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баян-Өлгий аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий ймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Х.Манаргүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 05 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 207.8 сая төгрөгөөс 2.0 хувиар буюу 4.2 сая төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзэв.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотой төсвийг хэмнэх талаар 29 арга хэмжээний хэрэгжилтийг шалгаж үзэхэд алдаа зөрчил илрээгүй байна

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтэс нь 2022 онд нийт 436.5 сая төгрөгийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100% байна. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан мэдээллийг байршуулсан байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн төсвийн зарцуулалт нь Төсвийн тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Аймгийн Стандарт Хэмжил Зүйн хэлтсийн 2022 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгөгдсөнийг хугацаанд биелэлтийг хангаж албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарал хандуулах зүйл гараагүй. Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалж санхүүжилтийн зарцуулалтын тооцоог бүрэн шалгах боломжгүй, зөвхөн санхүүгийн тайлан гаргалтыг шалгаж баталгаажууллаа.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 8.3 сая төгрөгийн алдаа илэрч аудитын явцад залруулга хийсэн.Үүнд:

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд эх үүсвэр болон зардлыг 8.3 сая төгрөгөөр илүү тайлагнасаныг залруулав.

Аудитын дүнгээр 15.1 сая төгрөгийн зөрчил илэрч зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж өгөв.

5.1 Төлбөрийн акт

Тогтоосон төлбөрийн акт байхгүй

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага байхгүй

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайланг бэлтгэхтэй холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Албан томилолт, үйлчилгээний хөлс, интенетийн үнэ зэрэг зардлуудын нийт 15.1 сая төгрөгийн гүйлгээг тооцооны данс дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан.

1.2 Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан Төсөвт байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайланг бэлтгэх заавар аргачлалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд эх үүсвэр болон зардлыг илүү тайлагнасан	1	8349.5			1	8349.5	1	8349.5				
Дүн	**1**	**8349.5**			**1**	**8349.5**	**1**	**8349.5**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс				
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж	Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал

	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	То о	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тооцооны данс дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан	1	15147.8					1	15147.8				
Дүн	**1**	**15147.8**					**1**	**15147.8**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								